

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Közfizetési árak:
 Helyben: Negyedévre . . . . . 8 korona
 Helyszere . . . . . 12 "
 Vidékre: Negyedévre . . . . . 5 "
 Helyszere . . . . . 20 "

Felelős szerkesztő:
Rudnyánszky Gyula.

Kiadó laptulajdonos:
László József.

== Egyesszám ára 4 fillér. ==
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Debrecen, Csapó-u. 9. — Telefon 275

Közigazgatási tisztviselők fizetésrendezése.

— dec. 3.

Csodálatos és kárhoztatandó az a közömbösség, melylyel a törvényhatósági és községi tisztviselők Tisza István miniszterelnöknek azon kijelentését fogadták, hogy az állami tisztviselők fizetését is rendezni akarja.

Érthetetlen ez a közömbösség különösen akkor, ha elgondoljuk, hogy évtizedek óta panaszkodnak már a megyei és községi tisztviselők a rossz fizetés miatt. S most, amikor váratlanul illetékes helyről egy nagyfontosságú biztató ígéret hangzott el, az érdekeltek tömege a fülét sem mozgatja. Jellemző magyar vonás ez a közömbösség. A magunk bajával nem törődünk, csak akkor, amikor már segíteni alig lehet. S ha alkalom kínálkozik anyagi sérelmeink orvoslására, ahelyett, hogy két kézzel ragadnók azt meg s ütnök a vasat, amíg meleg, boldog semmittevésben hagyjuk fejünk felett elsuhanni az alkalmakat és eseményeket.

Nem egyszer irtunk már e helyen arról, hogy tarthatatlan a helyzet, melyet a megyei tisztviselők helyzete teremt.

E tekintetben határozottan előnyben vannak a vidéki városok tisztviselői, akik a legtöbb helyen ki tudták már maguknak vivni a jobb megélhetést. E rossz javadalmazásban rejlik egyik főoka a közigazgatás hiányosságainak. A családok közhivatalnok, akinek ezer és ezer anyagi baja s gondja van nem dolgozhatik tiszta fejjel a hivatalában. A megyei köztisztviselőnek aránylag magas társadalmi helyzete van s ennek megfelelő háztartást is kell vezetnie s részt kell vennie a társadalmi életben.

Ez maga több száz forintba kerül évente s a legtöbb helyütt el-

mulaszthatatlan kiadás. A felfogás, hogy a köztisztviselőnek elől kell járni a társadalmi életben, még a régi jó időkben maradt ránk, amikor ezek a hivatalok szinekurák voltak s nem fizetséggel, hanem köteles, apáról fiura szállt tisztességgel jártak. Ez az idő azonban elmúlt. A vármegyeházák fő és alacsonyabb rangú tisztviselői, akiknek legnagyobb része az elszegényedett dzsentryből kerül ki, reggeltől estig dolgoznak a hivatalokban — a kenyérért, a családért. A munka, a felelősség megnőtt, a magánvagyon eluszott, de a fizetés, amit a munkáért kapnak édes kevés. Ha rendezték volna már a megyei tisztviselők avadalmának ügyét, bizony alig lehetne már igazságos panasz a közigazgatás ellen.

Most, hogy maga Magyarország miniszterelnöke tett kötelező ígéretet a megyei tisztviselők fizetésének rendezésére vonatkozólag: ezt a kijelentést készpénz gyanánt kell vennünk, abban a hitben, hogy a miniszteri székről elhangzott ígéret beváltására föltétlenül számíthatunk.

A nagy biztató lépés tehát megvan adva a sanyaru helyzet orvoslására. Ennek kapcsán induljon meg tehát végre valahára a mozgalom a közigazgatási tisztviselők között.

Mindenekelőtt kongresszusra van szükség, melyen az ország minden tájáról összegyűlő érdekeltek megbeszéljék helyzetüket, konstatálják sérelmeiket s megfelelő formában terjesszék elő kivánásaikat, amelyekért aztán lelkes agitációnak kell megindulnia. Mindezt a megyei és városi tisztviselőktől a saját felfogott érdekükben elvárjuk.

Ne várjuk, hogy a sült galamb a szájunkba repüljön, mert akkor Isten tudja, meddig kell még várni!

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Saját tudósítónktól.

— dec. 2.

A Kossuth-párt tegnap esti értekezletének eredménye a béke reménysegeit ismét leverte. A harc folytatása elkerülhetetlen. Szavazásokba és a technikai obstrukció egyéb módjaiba fúlasztják bele a tárgyalásokat.

Az ülés megnyitása.

Percel elnök féltizenegykor nyitja meg az ülést. Mindenekelőtt felolvastatja a jegyzőkönyvet.

Itt szót kér **Okolicsányi** László és rövid hat módosító indítványt ad be a jegyzőkönyv ellen.

Lengyel Zoltán, a következő felszólaló, ma szerényebb. Csak egy indítványt ad be, azt, hogy a jegyzőkönyvet ne papírszeletekből rójják össze, hanem papírvé irják. Egyben hosszas magyarázatokba bocsátkozik arra nézve, hogy ha a jegyzőkönyv hitelesítése hosszúra nyúlna, azért az ülést be lehet rekeszteni s a jegyzőkönyv hitelesítését egy következő ülésen lehet folytatni.

Ugron Gábor: Szerinte a jegyzőkönyv hitelesítése nem vihető át egy következő ülésre. Lengyel jegyzőkönyvi indítványához csatlakozik. Sőt kiegészíti azt azzal, hogy a papír iv mindkét oldalára irassék a jegyzőkönyv. Ellenben azt nem látja be, hogy napirend megállapítása nélkül ne lehessen bezárni az ülést.

Szóts: Közbekiált valamit.

Ugron: Nem jó, ha az embernek az esze, mint a rossz óra, hamar lejár. (Derültség.) Érvelésének igaza mellett kardoskodik.

Lengyel Zoltán: Ugronnal szemben a maga felfogását vitatja.

Gróf Tisza István miniszterelnök: Azoknak a kik a jegyzőkönyvhöz való hozzászólással huzzák az időt, köszönettel tartozik, mert ismét meggyőzik a közvéleményt arról, hogy ilyen eljárással az országot Lengyelország sorsára akarják juttatni. A maga részéről nem fog akadályokat tenni, hogy a közvélemény e meg ne erősödjék (Tetszés jobbról) és kéri, a házat ne akadályozza meg az obstrukciókat, hogy ezzel az eljárásukkal a nemzetet az ő hazafiasságukról újra meg ne győzzék. (Helyeslés jobbról.)

Ugron Gábor: Ne gyanúsítsa a mi-

TOLNAI DÁNIEL

ajánlja legnagyobb választéku raktárát férfi-, női- és gyermekcipőkben.

Legjobb minőség

Olcsó árak.

Debrecen, Piac-utca 49. szám,
 a főpostával szemben, o

niszterelnök, hanem komoly érvekkel szálljon szembe. Ezek a kicsinyeskedő szemrehányások nem valók ide és már unalmasak.

Gróf Tisza István: Se nem leckéztetek, se nem gyanúsítottok. Csak konstatació, hogy az ilyen eljárással megakasztják a parlament működését. Sajnálom, ha ez önöknek nem tetszik, de nem tehetek róla. (Tetszés jobbról.)

Perczel elnök: Lengyel Zoltán fejtegetéseivel szemben ezt erősíti, hogy jegyzőkönyv hitelesítése nélkül nem rekeszhető be az ülés.

Lengyel Zoltán: Ismét a maga álláspontja mellett szól.

Szavazások.

Perczel elnök azután az egyes módosító indítványokról szavaztak. Először Okolicsányi László első indítványára mely szerint vétessék be a jegyzőkönyvbe, hogy az ülés 10 óra 20 perckor kezdődött.

Kubik Béla: 20 képviselő nevében szavazás előtt öt perc szünetet kér.

Szünet után megtörténik a szavazás. A obstruálók ellenpróbát, majd a képviselők megszámolását kérik, Okolicsányi első módosítását a Ház 110 szavazattal 42 ellen elveti.

Ugyanigy pereg le a szavazás Okolicsányi második módosítási indítványára nézve. Kubik öt perc szünetet kér, mit az elnök elrendelni kénytelen.

Szünet után ismét szavaznak, majd ellenpróbát és a képviselők megszámolása következik. A módosítást persze elvetik. Most már konstataálni lehet, hogy a függetlenségi pártiak közül a béke hívei ebben a technikai obstrukcióban nem vesznek részt. Künn tartózkodnak a folyosón és be sem jönnek a terembe.

A második szavazás után Várady Károly a házszabályokhoz kér szót, de sürgős más ügyben is szólnia kell, kéri az elnököt, kérdezze meg a Házat, megengedi-e neki a felszólalást.

Az obstruálók azok, a kik kiáltoznak: — Nem engedjük!

Nyilvánvaló, hogy névszerinti szavazást akarnak inszenálni. A jobboldal ugyan hangoztatja, hogy megadja a szót Váradyknak, de

Kubik Béla már föl is áll és husz képviselő nevében névszerinti szavazást kér arra, lehessen-e Váradyknak hosszabban beszélnie vagy sem.

Elnök kénytelen elrendelni a szavazást. Sors utján megállapítja, hogy a szavazás U betűvel kezdődik, mire az obstrukciós tábor uhuzásokba tör.

Öt perc szünet után megkezdődik a szavazás.

További szavazások.

A névszerinti szavazás 113 szóval 17 ellen azzal ért véget, hogy a Ház nem adott engedelmet Várady Károlynak bővebb hozzászólásra. Erre Várady pusztán a házszabályok címén beszélt és a kérdések föltevésének módját kifogásolta.

Perczel elnök ezzel szemben a maga felfogásának helyességét vitatta.

Mukics Simon állott fel ezután. A házszabályokhoz kíván szólni, de hosszabban, kéri erre a Ház engedelmét. — Nem adjuk! — kiáltják balról.

És máris névszerinti szavazást kér Kubik. Az elnök ezt kénytelen elrendelni. A jobboldal gunyosan kiáltoz az obstruálók felé:

— Ez aztán a nemzeti küzdelem! Öt perc szünet után megkezdődik a szavazás.

*

Az ülés további folyamán csupa szavazások voltak esti hét óráig.

A holnapi napirend megállapítása előtt Zboray és Lengyel szóváltottak, hogy a főkapitány betiltotta az egyetemi ifjuság mára hirdetett nagygyűlését.

Tisza István kijelentette, hogy ezt a főkapitány a rektor kérésére tette, mert szülők tanulás végett küldik fiaikat az egyetemre, nem pedig, hogy demonstráló politikai gyűléseket rendezzenek.

Az ülés este fél 8 órakor ért véget

EGYHAZ és ISKOLA.

A Bethlen Gábor kör tagjait elszállásoló bizottság teljes odaadással buzgólkodik a budapesti egyetemről érkező vendégek ellátása ügyében s nagy örömmükre szolgál látni, hogy Debrecen város lelkes közönsége a legnagyobb szeretettel támogatja őket magasztos eszméjük megvalósításában. Eddig a következők ajánlották fel az ellátást. Kiss Áron püspök 1. K. Tóth Kálmán lelkész 2. Dr. Sz. Nagy Kálmán orvos 2. Kecskeméthy M. Lajos tanár 1. Sinka Sándor igazgató 2. Dr. Nagy Lajos ügyvéd 2. Karay Sándor tanár 1. Dr. Márk Endre coll. ünyész 2. Csiky Lajos tanár 1. Riesz Henrik kocsigyáros 1. Sass Béla tanár 1. Dicsöffy József lelkész 2. özv. Fráter Gézané Ritoók Emma ur-hölgyek. A fogadáshoz fogatot küldenek. Dr. Sz. Nagy Kálmán orvos, Gyarmathy János mészáros, Kertész Mihály földbirtokos. Ezeket kivül Dr. Nagy Zsigmond tanár 5 koronát küldött a rendezőségnek az elszállásolás fedezésére.

Arany ember — arany szive.

A görög mithológiában a barátság egy deli ifju ábrázolja. Szívet tart a kezében, e felirattal: most és örökre.

Ez a régi, ma már szokatlan kép jutott eszünkbe, mikor arról a kedves epizódról hallottunk, a mely városunkban tegnap szájról-szájra járt.

Van itt közöttünk egy öreg református pap, Soltész Farkasnak hívják. Tetétlen községben lekipasztorkodott sok sok évekig, ott a hol Zichy Géza gróf a földes ur. Szép szavával, puritán jellemevel szert tett a gróf szeretetére, barátságára. Mikor már dolgozni nem tudott, ide jött közénk nyugodni, pihenni. Zichy grófnak tegnap eszébe jutott az Ur régi szolgája. Elindult, felkereste Wolafka dr. püspök társaságában. Az öreg pap, mikor szerény hajlékába régi földesurát, nagy jótevőjét belépni látta, könynyezve borult nyakába.

A márki nadrágja.

Írta: Heltai Jenő.

Mikor derék és kitűnő barátommal, az előkelő Puyborche márkiival legutólszor találkoztam, a márki szegényebb volt, mint valaha. Három lépésről meglátszott rajta, hogy hetek, sőt hónapok óta nem találkozott komolyabb pénzdarral és hogy egy előre nem is reménykedik efféle találkozásban. Még az sem örvendeztette meg, hogy engem látott, műértő szemem legfőjebb egy fekete kávé nézett ki belőlem. De ezt azután olyan mohón és sürgősen nézte ki, hogy máris ott ültünk a párisi nagy boulevard egyik nagy kávéházában és máris nagy lelkesedéssel ittuk a konyakkal súlyosbitott fekete italt.

A legutolsó százast január vege felé láttam — mondta a márki elmélázva. Nagyon csinos százás volt, egészen új és csöppet sem gyürődött. Gondosan össze volt hajtogatva, nagyon kellemes lehetett a fogása. Egy körülbelül 35—40 éves ember fizetett vele, itt ugyanennek a kávéháznak a terrasán. Annál az asztalnál ült, az ablak mellett, a hol most az a hölgy a Figarot olvassa. A pincér csupa husz frankos aranyat adott vissza neki. Én innen néztem . . . Nagyon jól meg-

néztem a százast, mintha csak sejtettem volna, hogy sokáig nem lesz részem hasonló gyönyörű látványosságban.

És most a márki maga elé meredt és hallgatott. Én vizsgálni próbáltam.

— Hagyd el — mondta, emiközben újabb adag konyakot töltött a fekete kávéjába. Arisztokrata vagyok de szívesen szoritanék kezet. Arról nem is beszélék, hogy mily szeretettel melengeném a keblemen! A szellőtől is óvnam és . . .

Itt valami ropogás-féle hallatszott: és a márki sápadtan némult el. Azután ijedten tapogatta magát végig és nagy felindulással rebegte:

— Azt hiszem, egy szögbe ültem! . . .

Pár pillanatnyi kínos eszind következett erre, aztán a márki szomoruan mondta:

— A nadrágom végigszakadt . . . Az egyetlen nadrágom! . . . Most fölkaszthatom és magamat melléje! . . .

Végtelen kétségbeesés ömlött el az arcán, a düh és az elkeseredés csaknem könyeket esalt a szemébe, és mérhetetlen fájdalommal nézett rám, mintha csak azt akarta volna mondani:

— Látod, a sors kezét nem lehet kikerülni! Ott ragad galléron, a hol nem is hinnéd. A fekete ökor senkit sem kímél, ha valakit rugdalni kezd, abba a végletekig belerug.

Egy nadrágja volt, régi jobb időknek egyetlen gyönyörű emléke, most már annak is vége, ki sem mehett többé az utcára. Ez a halál!

Nem tudtam, mit mondjak a márkinak, de mielőtt arra gondolhattam volna hogy régi barátságuk jeléül följajánljak neki egy nadrágot, a márki haragosan csapott az asztalra:

— De nem addig a! — tört ki belőle a nemes fölháborodás. Így nem alkuszunk!

Ezzel odacsöngette a pincért, a kitiszteletteljesen állt meg az előkelő ur előtt:

— A gazda! Hol a gazda? Rögtön küldje ide!

A pincér elrohant és a gazda megjelent. A márki irtóztatos göggel nézte végig, azután így szólt:

— Mikor az ön kevéssé tisztelőre méltó helyiségébe beléptem, ez a nadrág, a melyet ön rajtam lát, tiszta volt és mocsoktalan, mint egy fiatal leány az esküvő napján. Nyugodtan ültem le erre a székre, — mint a hogy nyugodtan foglal helyet az ember egy állítólag jó-hírű helyiségben, a melynek minden bizalmat előlegez. Valami megdöbbentő és érthetetlen hanyagság következtében mi történik? Megakadok egy kiálló szögben, érte kérem egy kiálló szögben és . . .

Soltész bátyánk elpanaszolta azután mennyi sok-sok csapás érte. Hü életpárja azóta meghalt, egyetlen fia, életének reménye, anyja után ment . . . A gróf és az agg Simeon együtt zokogtak.

Sok beszéd folyt ezután. Egyszer csak a gróf a paphoz fordulva így szól: — Emlékszik-e bátyám a kibuc-operára.

A jó öreg arca kiderül a kérdésre. Hát bizony ugy volt az, hogy az öreg Soltész bácsi is volt fiatal, aztán a fiatalssággal együtt vidám is volt, jókedvű. Ilyenkor el-elmondogatta a költő-művészek:

— Kegyelmes Uram, hej csak a Kibuc-operát hallaná egyszer,

— Nos halljuk hát barátom.

— Ja, ahhoz hangulat kell. Majd egyszer!

— Jó, öt köből buzát kap, a mikor eljárja.

Egyszer aztán papigyülés volt a jó öreg Soltész bácsinál. Ilyenkor mikor vendége van, rendesen más képet csinál a magyar ember, mint máskor! Az öreg tiszteletes már a reggeli órákban beizent kegyelmes barátjának:

— Gróf ur! Készítse az öt köből buzát, mert ma eljárjuk a kibuc-operát.

Elis járták. Az egész esperesi kerület együtt járta annak rendje és módja szerint.

*

Ez emlékek felelevenítése közben egyszer csak megszólal az öreg pap még otthon levő legfiatalabb leánya, egy felseledő szép róza: Hát arra emlékszik-e kegyelmes uram, mikor leszakadt a kabátja gombja, és én ott minálunk felvartam?

— Emlékszem édes kisasszony, emlékszem . . . , Azután elgondolkoznak földes ur és öreg pap a boldog multon, mely nem tér vissza többé soha, soha! . . .

*

S a ki ezeket olvassa, majd azt fogja gondolni, hogy ez nem valóság, csak mese, mithosz egy arany emberről, a kinek nemcsak az elméje volt arany, arany volt a szíve is! . . .

H I R E K.

Naptár. Csütörtök, dec. 3. Róm. kath. Ferenc, prot. Ferenc, görög orosz (november 20) Dek. Zsidó: Kislav 13. Nap. kel: 7 óra 15 p. nyugszik 3 óra 53 p. Hold kel 3 óra 25 p. délután, nyugszik: 5 óra 14 perc. reggel.

Nagy hangverseny a színházban.

A városi dalegylet és gróf Zichy Géza. — dec. 3.

Ma lesz a debreceni színházban az a nagyszabású hangverseny, melyet a siketnémákat gyámolító egyesület javára a városi dalegylet rendez.

A városi dalegylet már eddigi történelmi hangversenyeinek sorozatával is elévülhetetlen érdemeket szerzett. Bebizonyította, hogy nemcsak mint az ország egyik legkiválóbb, legjelesebb dalosköre tölti be hivatását teljes sikerrel, hanem művészettörténeti fontosságú munkásságával az általános művelődés terjesztésében, a nemes izlés fejlesztésében is előjár.

Most ez a derék dalegylet megnyerte közreműködésre gróf Zichy Gézát, a világhírű művészt és zeneköltőt és vele szövetkezve, lelkes társegyletek és művészelkü magánosok, a dal és zene művelésére kiválóan hivatottak közreműködésével ma este oly nagy szabású, részben történelmi, részben Zichy Géza műveiből összeállított hangversenyt rendez a színházban, hogy azt valóban joggal nevezhetjük országos jelentőségű művészeti eseménynek.

*

A Szabadság már december 1-én megjelent számában egész terjedelmében közölte a hangverseny műsorát. De ma, az előadás napján, olvasóink kényelmére megismételjük keddi híradásunk és újból

kiadjuk a teljes műsort, a mint következik.

A mai hangverseny teljes műsora.

1. Nyitány. Doppler Ilka című dalművéből. Előadja a 39. gy. e. zenekara Krause Antal karnagy vezetése mellett.

2. Megnyitó előadás. Irta Szávay Gyula. Előadja Szücs Margit urhölgy.

3. Dalünnepen. Thern Károlytól. Előadja a városi dalegylet.

4. Fantázia. Hárfán előadja Revere Gyula a m. kir. dalszínház tagja.

5. Népdal egyveleg. Zimay Lászlótól. Előadja a városi dalegylet.

6. Gemma. Táncköltemény gróf Zichy Gézától.

Az itt bemutatandó részlet színlhelye gróf Sturmfilis őseinek lovagterme. A falakon a gróf őseinek arcképei függnek. Az ősök különböző nemzetiségűek, a kik a képeretből kilépve az illető nemzeti táncokat eljárák.

A Gemma c. tánckölteményben előjövő táncok a következők: 1. Az ősök szellemének ébredése. 2. Német körtánc. 3. Francia Guotte. 4. Mussette. 5. Lengyel Polonaise. 6. Mazurka. 7. Olasz Intrada. 8. Galliárda. 9. Magyar hallgató. 10. Palotás. 11. Verbunkós. 12. Apoteosis.

A szerző személyes vezetése mellett közre működnek a 39. gy. e. zenekara. Darvas György, Eberhard György, Füredy József, Füredy Samu, Revere Gyula, Kövy Lajos, Márton Imre, Piribauer Ferenc. dr. Spitz Lipót és dr. Ujfalussy József urak.

Tíz perc szünet.

7. Aranylakodalom. Részlet gróf Zichy Géza dalművéből. Énekli Nagy András, a városi dalegylet tagja, zenekísérettel.

nem, ezt már el sem mondom! győződjék meg róla a saját szemével!

Es most a márki kecses mozdulattal föllebbentette redingotéjának a szárnyát és a bámuló gazdának megmutatta a sulyosan megsérült nadrágos.

— Ez borzasztó! — szólt a gazda, miközben udvarias kézmozdulattal tiltakozott a szívtépő látványosságnak hosszabb időre való állandósítása ellen.

— Borzasztó! . . . Nagyon jól mondta!

— Legyen nyugodt, tudom, mi a kötelességem! Mit méltóztatott ezért a nadrágért fizetni?

— Harminc frankot!

— Kérem szépen:

Ezzel a gazda átnyujtott a márkinak harminc frankot és sűrű hajlongások közepette távozott.

A márki arcvonásairól eltűnt a zordon szigorúság, hogy bizonyos csöndes meglepedésnek adjon helyet. Puyborche gögös ura diadalmasan nézett rá.

— Így kell ezekkel az emberekkel bánni: De itt egy percig sem maradunk tovább . . . menjünk egy másik kávéházba!

Fütyörészve kelt fel és még egyszer megnézte a széket, a melynek harminc frankot köszönhetett.

— Ez az átkozott szög — mondta és egy rántással kihuzta. Még másnak is tönkreteszi a nadrágját!

A harminc frank hatása alatt a márki egészen megváltozott. Belémkapaszkodott és szinte áttáncolt a legközelebbi kávéházhoz.

— Jó jel, jó jel, mondta vigan. Ez a szög egy szebb jövő hajnala!

Es itt a másik kávéházban már olyan biztonsággal rendelt, mintha meg volna győződve arról, hogy ez a harminc frank örökké tart és sohasem fogy el. És beszélt folyton beszélt, a legkülönbözőbb dolgokról és a legjobb kedvvel, a mikor egyszerre csak megint elhallgatott.

— Ez már mégis különös! mondta izgatottan. Ugy látszik, meg vagyok babonázva.

— Mi az? — kérdeztem meglepetve.

— Képzeld csak . . . megint egy szögbe ültem.

Es már hívta a pincért és a pincér utján a gazdát.

— Mikor az ön kevéssé tiszteletreméltó helyiségébe léptem — kezdte — ez a nadrág, a melyet ön rajtam lát, új volt és ép, mint egy fölívágtatlan könyv. Nyugodtan ültem le erre a székre, mert egy orvtámadástól ugy-e nem kellett tartanom? Es me, mi történik? Ide nézzen!

Es hirtelen mozdulattal fölugrott . . .

A gazda szó nélkül átnyujtott a márkinak harminc frankot, a ki a pénzt úgy vette át, mintha valami nagy jótéményt cselekednék a gazdával. Azután rá nézett. En meglehetősen bamba arcot vághattam, mert a márki hangosan felkacagott.

— Mi bajod? — kérdezte.

— Semmi. De ez a véletlen . . . hogy neked Páris valamennyi szögébe bele kell ülnöd . . .

— Mit akarsz? A sors, ugy látszik, ma jó kedvébe vesz . . .

Mondanom sem kell, hogy a harmadik kávéházban ugraszakadt a nadrágja, a negyedikben szintén és az ötödikben nemkülönben. De itt a dolog már gyanus volt nekem és egy érthetetlen becsületeségű rohamtól megkapatva, ott hagytam a márkit.

— Te azt hiszed, hogy csalok — mondta a márki a fájdalmas szemrehányás hangján. — Pedig én nem csak . . . és tényleg mindig beleülök a szögbe csak-hogy a szöget minden hová magammal viszem . . .

Estig a márki hatszáz frankot kersett az elszakadt nadrágjával. Ez a legnagyobb összeg, a melyet valaha valakinek egy elszakadt nadrág hozott

Megnyilt! Legolcsóbb czipő és csizma bevásárlási forrás!

Van szerencsém tisztelettel értesíteni a mélyen tisztelt közönséget, hogy a Főtéren levő cipész műhelyemet megnagyobbítva, a Csapó-utca 5. szám alá elhelyeztem és a tisztelt közönség nagybecsű igényeinek megfelelőleg czipő és csizma árukkal rendeztem be. Rendeléseket mérték után a legdivatosabban készíték. Javításokat 24 óra alatt intézek ell. A közönség pártfogását esdve, maradok mély tisztelettel **Lebovits Zsigmond**, cipész

8. *Szerenád.* Szövegét és zenéjét írta gróf Zichy Géza. Steinacker Sándor dalegyleti igazgató zongora és a 39. gy. e. zenekari kísérete mellett előadja a városi dalegylet.

9. *Mazurka.* Hárfán előadja Revere Gyula a m. kir. dalszínház tagja.

10. *Elvennélek.* Szövege Petőfitől zenéje Erkel Ferentől. Oláh Gézáné, Horváth Klárka, Kádár Ilonka, Mészáros Márta, Tomcsányi Mária urhölgyek és ifj. Benyáts Emil, Kabdebó Kálmán és, Nagy Zoltán urak cimbalom kísérete mellett előadja a városi dalegylet.

11. *Kurucok dala.* Részlet gróf Zichy Géza Nemo etmü magyar történelmi dalművéből.

A szerző személyes vezetése mellett előadja egy 200 tagból álló ének és zenekar, melyben közreműködnek a Debreceni Városi dalegylet, Egyetértés dalegylet, Főiskolai énekkar, Hajdu Szoboszlói dalegylet, s a 39. gy. e. zenekarával, Darvas György, Eberhard György Füredi József, Füredi Samu, Revere Gyula, Kövy Lajos, Márton Imre, Piribauer Ferenc, Dr. Spitz Gyula és Dr. Ujfalussy József urak.

Két előadás lesz. És pedig a nyilvános főpróba félhelyárak mellett ma délben féltizenkettőkor. míg a rendes esti hangverseny este 7 órakor kezdődik.

A hangversenyre a zongorát Szendrő Sándor díjtalanul engedte át.

Az előadás után az Arany Bika dísztermében vacsora lesz (étlap szerint) Rácz Károly muzsikája mellett s valószínű, hogy a dalegylet tánc mulatsággal fejezi be a valóban ünnepi estét.

A képzőművészeti kiállítás megnyitása.

— dec. 2.

Ma délután fél 5 órakor nyílik meg a debreceni műpártoló egyesület képzőművészeti kiállítása a Simonffy-utca 1. c. sz. ház második emeletén az Iparos Otthon dísztermében.

A kiállítást Simonffy Imre kir. tanácsos fogja megnyitni. Lejön a fővárosból erre az alkalomra Kézdi Kovách László kiváló festőművész és műbíró, Szegedről pedig Nyilasy.

Az országos képzőművészeti társulat 160 válogatott értékes művet küldött le a tárlatra a legkiválóbb művészek alkotásaiból, ehez járul a debreceni művészek mintegy 20 műve, úgy hogy a kiállítás számára és értékre egyaránt elsőrendű lesz.

A kiállítás dec. 3-tól 15-ig marad nyitva s a tárlat rendezőse gondoskodik róla, hogy a közönséget a kiállítás élvezése közben minden délután 5-től

8-ig valamely szórakozással is, hangversenyyel, énekkel, szavalattal stb. kielégítse.

Halálozás. Özv. Kovács Jánosné szül. Olchváry Amália Csanakon Győrmegyében nov. 29-én elhalálozott. Az elhunytban Szávay Gyuláné urasszony édesanyját gyászolja.

* A kereskedelmi Csarnok estélye. Egész sereg hír van forgalomban a Csarnok ez évi első mulatságáról, mely az idei mulató évadot — minden jel azt mutatja — méltóképen fogja megnyitni. Ezek a hírek legnagyobb részt ellenőrzetlen találgatások és sokféle verzióban való forgásuk csak azt az érdeklődést mutatja, mely a nagyközönséget a Csarnok jóhírű estéi iránt eltölti. A vigalmi bizottság, élén az új alelnökkel Szávay Gyulával, egész erejét latbaveti, hogy az estély magas színvonalú s abszolút értékes legyen. Erre nézve a rendezés feje személyesen járt el Budapesten és megszerzett minden biztosítékot. Egyelőre csak ennyit árulhat el a rendezőség, mert bizonyos személyi választások még nagylagos állapotban vannak, azonban pár nap alatt ezek is tisztázadnak s a részletekben bármelyik nagylagoság lesz is faktummá, a közönség a legkellemesebb meglepetéssel fog arról tudomást venni. Az estély — épen az előkészületek miatt — nem 12-én, hanem egy héttel később, 19-én lesz.

* Név magyarosítás. Berger Ilona egyeki és Berger József h. böszörményi lakosok családi nevüket belügyminiszteri engedéllyel Berkes-re magyarosították meg.

* Új napilap. Budapesten hírlapírói és képviselői körökben elterjedt hírek szerint január 1-én egy új nagy napilap jelenik meg, melynek — hír szerint — Gajári Ödön lesz a főszerkesztője.

* Tanácsülés. A város tanácsa ma délelőtt 9 órától délig Kovács József polgármester elnöke alatt a városháza nagytanácstermében a folyó ügyek elintézése végett rendes ülést tart.

A debreceni ev. ref. egyház ösztöndíj osztó bizottsága december hó 4-én d. e. 11 órakor az egyház tanácstermében ülést tart, melynek tárgya ösztöndíjak odaitélése lesz.

* Egy matrona halála. Dráva-Tamási-ban tegnap halt meg Kovács Katalin, néhai Fazekas János özvegye 107 éves korában. A megboldogult, aki 1816-ban született, még a közelmúlt napokban jelentette ki látogatói előtt, hogy életében sohasem volt beteg.

* XIII. Leó pápa szobra. Tudvalevőleg közvetlenül halála után fölmerült a terv, hogy szobrot állítanak XIII. Leó pápának. A szobor elkészítését most vég-

legesen elvállalta Ernesto Bondi, olasz szobrász. A hatalmas szobor a Lepini-hegyek legmagasabbikára kerül, a mely Carpineto, a pápa szülővárosa fölött emelkedik. A szobor márvány- és gránittalapzaton fogja ábrázolni XIII. Leó pápát, a mint áldásra tárja ki kezét és megáldja a földet és a tengert. A talapzat alsó részét két félkörű toldalék teszi ki, a melyek körül fogják a szobrot. Erre a két talapzat-szarnya a szobrász reliefeket tervez, a melyek a szegények, nyomorultak és elnyomottak tömegét fogják ábrázolni, a mint egy márvány-angyal felé tartanak, a mely XIII. Leó lábánál ül és feléjük tárja karját.

* Szerb tisztiek mozgalma. Belgrádból jelentik, hogy Masin ezredes hadosztályparancsnok gyűlésre hívta össze a Belgrádban levő katonatiszteteket. A katonai akadémia nagytermében ötszáznál több tiszt jött össze, a kiknek Masin előadást tartott a június 11-iki forradalom nemzetiségi jelentőségéről és felszólította a tiszteteket, hogy értsenek egyet és szolgálják a hazát. Rasics ezredes, Sándor királynak volt udvari marsallja — azt mondta, hogy egyetért a beszéd katonai részével, de a gyűlést nem tartja alkalmasnak arra, hogy a beszéd bolitikai részét tárgyalja. Masin három napi megfontolási időt adott, hogy a június 11-iki forradalom mellett, vagy ellene nyilatkozzanak, de katonai becsületszavával biztosította őket arról, hogy senkit sem fognak felelősségre vonni érzelmeiért. Egy másik távirat szerint nagyon komoly eseményekről szóló ellenőrizhetetlen hírek vannak elterjedve. A királygyilkosok el vannak keseredve, mert a király külföldi befolyás következtében kezd tőlük elfordulni. A királygyilkosok titkos gyűlésben elhatározták, hogy ezt az állapotot nem tűrik tovább.

* A marólug. Tegnap két cseléd lány akart öngyilkossá lenni maróluggal. Az egyik Kalmár Róza a Faragó utca 8. szám alatt szolgált. Már régóta elhatározta magában, hogy öngyilkos lesz. Tegnap marólugot ivott de a mérég nem hatott rögtön és a leány fölakarta magát akasztani, hogy gyorsabban véget vessen szenvedésének. Tettét észrevették a házbeliek és megakadályozták a leányt. Az erős méregtől súlyos belső sérüléseket szenvedett leányt kiszállították a közkórházba. — A másik öngyilkos Juhász Lujza a ki a Szent-Anna utcán lakott. Ő is marólugot ivott és oly rosszul lett tőle, hogy a közkórházba kellett szállítani.

* Híradás a fiumei hajózásról. Az elhajózás fiuméből már hetek óta nem tart lépést az pda irtnyuló vasuti szállítással.

A fiumei raktárak tömve vannak. Mindemellát a forgalom habár áldozatok árán is eddig fentartatott.

Miután azonban a legutóbb dühöngött tengeri vihar a raktárak egy részét és az ezekhez vezető vágányokat és utakat használhatatlannokká, másrészt pedig a hajók érkezését a viharos időjárás bizonytalanná tette, ennél fogva a fiuméba rendelt és fedett tárolást igénylő kocsik-

URIÉS NŐIRUHAKAT
LEGSZEBBEN TISZTIT

Férfi ruhákat szakember javításra.

Hrabéczy Antal

ruhafestő és tisztító intézete.

Debreczen, Széchenyi-u. 42.

rakományu teherárak felvétele a mai naptól, az az folyó évi december hó 1-től kezdve beszüntetettik.

A helyreállítási munkák serényen folynak és az elhajozási viszonyok javulásával a felvétel korlátozása előre láthatólag néhány nap mulva hatályon kívül lesz helyezhető.

* Budapest a világforgalomban. A külföldi nagy hajózási és vasuti vállalatok ez ideig Magyarország részére is Bécsben tartották főügynökségüket. Ez volt az oka annak, hogy a messzebb földről érkezők utazási jegyei csak Bécsig szóltak és Budapest vagy egyáltalán nem vagy csak mint osztrák vidéki város szerepelt az internacionális világforgalomban. Sőt a magyarok is, ha hosszabb vidéki külföldi utra, főképen, ha a tengerentútra indultak, bécsi közvetítéssel jutottak utijegyükhöz, noha erről nem igen volt tudomásuk. Igen örvendetes tehát, hogy újabban e téren is kedvező változás állott be. A központi menetjegyiroda a külföldi nagy közlekedési vállalatokkal közvetlen összeköttetésbe lépett és ma már a bécsi képviselők mellőzésével szolgáltat ki uti jegyeket a világ bármelyik pontjára. A magyar utazó-közönség tehát nemcsak saját érdekében eszelecszik, hanem egyúttal hazafias szolgálatot is teljesít, ha a nagy utakra szóló jegyeit itthon váltja meg, mert ezáltal Budapestnek a világforgalomban való közvetlen bekapcsolását is elősegíti. A forgalmi vállalatokkal kötött szerződésével kapcsolatosan a Központi Menetjegyiroda külön Bankosztályt szervezett, a mely a külföldi bankokkal szövetségben chequek és hitellevelet ad a világ bármely pontjára. E chequek és hitellevelek előnyös rendszerűknél fogva lehetlenné teszik a pénz elvesztését vagy ellopását és kizárják az árfolyamvesztéseket. A Központi Menetjegyiroda bankosztályában természetesen külföldi pénz is váltható. A tengerentúli fogalom szempontjából nem érdektelen berendezése, hogy a pénzt szükség esetére sürgönyileg is utalványoztatja.

* Halálozások. Tegnap az anyakönyvi hivatal halálozási osztályánál a következő haláleseteket jelentették be. Özy, Száva Jánosné ev. ref. 79 éves, Bálint József róm. kath. 4 hónapos, Pápay Imre róm. kath. 40 éves, Ember Ferenc ev. ref. 53 éves, Gabányi István ev. ref. 21 napos.

* Magyar vasuti személyforgalom. A magyar királyi államvasutak igazgatóságától nyert értesítés szerint 1904 évi január hó 1-től kezdve, egyrészt a cs. kir. szab. Kassa-oderbergi vasut magyar vonalai és az ezen vasut üzemében álló helyi érdekű vasutak, valamint az Eperjes-Bártfai helyi érdekű vasut állomásai közötti forgalomban új személydíjszabás létezik a mely által az 1903 évi január hó 1-től érvényes osztrák-magyar személyforgalmi díjszabás III. füzetében, valamint annak I. és II. pótlékában az említett állomások egymás közötti forgalmára vonatkozó határozmányok és menetdíjak érvényen kívül helyeztetnek, illetve pótoltnak.

Ezen új díjszabás a magyar királyi államvasutak díjszabás elárusító irodájában (Csengeri utca 33) 40 fillérért kapható.

Rossz vendég. Tegnap délelőtt Kovács István a Péterfia utcán, nagy botrányt csinált. A Galamb-féle korezmában alaposan leitta magát és belekötött az ott levő vendégekre. A vendéglős meguntta a Kovács garázdálkodását és föl-

szólította, hogy hagyja el a vendéglőt, Kovács azonban nem sokat adott a figyelmeztetésre, úgy hogy a vendéglős rendőrt hivatott a ki Kovácsot felkísérte a rendőrségre a hol botrányos viselkedéséért megkapja jutalmát.

* Letartóztatások. A rendőrség tegnap letartóztatott négy embert a kik hely és foglalkozás nélkül voltak. A letartóztatottak között van Uy István többször büntetett csavargó, a kit már rég kitiltottak Debrecenből. A kitiltásra nem sokat adott, mert ismét visszatért. Egy rendőr tegnap fölismerte és bekísérte a bűnügyi osztályhoz. A többiek is ösmert alakok a rendőrségnél, gyakran voltak már kihágásokért büntetve. Az elfogott csavargókat lecsukták és büntetésük kitöltése után illetőségi helyükre toloncolják. Bekísértek még tegnap egy részeg asszonyt is a ki részegen a piacon botrányt csinált, mikor a rendőr figyelmeztette, még neki állott feljebb. Az asszonyságot is lecsukták.

* A válogatós gyermekek. Vajjon célszerű dolog-e az, ha a szülők kényszerítik gyermekeiket arra, hogy minden ételt megegyenek, ami az asztalra kerül s egyáltalában helyeselhető-e az, ha a gyermekeket kényszerítjük az evésre. — Erre a kérdésre több, nyomós ok bizonyítja a szülők ilyenféle gondolkodásának helytelenségét. Mert ez a kényszer legtöbb esetben csak ártalmára szolgál a testi egészségnek. Inkább egyék kevesebbet a gyermek, az éhség jobban rászoktatja őt a rendes étkezésre, mint a szülők szigorúsága. Bizonyára minden háznál van mindig tej, vaj, tojás, kenyér és többféle mellékétel, ha tehát a gyermek nem akar enni az éppen feltalált ételből, csillapítsa éhségét olyan ételekkel, melyeket inkább szeret, Vigyázzanak inkább arra a szülők, hogy gyermekeik ne étekezzenek rendetlenül, azaz akkor, mikor éppen kedvök támad. Ha csak a szokott időben esznek, úgy válogatónak sem lesznek.

* Rövid hírek. Száz éves völegény. A brünni lapok híre szerint Kaderzavko János nevű ksteletzi földmives születésének száz dik évfordulóján házasságra lépett a 78 éves Zemanek Karolinával. — **Szobor Kinizsinek.** Veszprém vármegyében mozgalom indult meg, hogy a híres törökverő hősnak szobrot emeljenek. — **Nagy tűzvész.** Babomir hunyadmegyei község háromnegyed része tegnapelött leégett.

LETZTER JÓZSEF fényképészeti, festészeti és fényképnagyítási műterme Piac-utca 44. dr. Ujjalussy-ház. Állandó fényképkiállítás a műterem kapubejárataánál levő kirakatokban.

x Kivételes ajánlat, ritka alkalom. Női divatüzletem legközelebbi átalakulása következtében nagy kiárusítást rendezek. — A raktáromon levő finom francia, angol és belföldi ruha szöveteket. Selymeket kész blousokat női- és gyermek-felöltöket és egyéb női divatcikkeket a legolcsóbb beszerzési áron alul kiárusítom. A nagyérdemű női közönség figyelmét ezen ritka kedvező alkalmi eladásokra tisztelettel felhívom. Kiváló tisztelettel vagyok Zádor Lajos.

x Két nagy szoba, előszoba, konyha, kamrából álló lakás a Schéffer-házban kiadó. Értekezhetni: Lőfkovies ékszerésznél.

x Karácsonyfa díszek nagy választékban. Csak saját gyártmányu cukorkák, habsütemények, mandulás karikák,

tea sütemények és piskóták kaphatók: Riesz Lipót cukrász nál.

x Legszebb legolcsóbb karácsonyi és újévi ajándék. A közeledő karácsonyi és újévi alkalmából kérem a n. é. közönséget, hogy bármi nemű megrendelését megelőbb eszközölni sziveskedjék.

Felvételek naponta boros vagy esős időben is délelőtt 9 órától délután 4-ig. Egyben felhívom a n. é. közönség szives figyelmét Platin nagyítás auqarel pastel és olaj festményeimre.

Bármily kis és régi fénykép után életnagyságban és élethűen készítek 3 nap alatt (vidékre 8 nap) művészi kivitelű platin nagyítást 12 koronáért kerettel együtt. Specialista gyermek felvételben. **Balkányi Antal fényképész műterme** piac-u. 81.

x Ne határozzon addig hogy mit vegyen karácsonyi ajándékot férfi ismerősének mi mag nem tekinthet az alföld legnagyobb tájték pipa metsző üzletét a városházával szemben a Debrecen sör-csarnok mellett. Hol határozottan a legalkalmasabb ajándékokat talál férfiak részére.

x Nagyszerű alkalmi vételök kínálkoznak most az általánosan ismert Párisi Divatáruházban a hol e héten végeladás folytán meglepő szép és divatos női és leány felöltök kerülnek eladásra. Selyem blousok a mi ezelőtt 40 és 50 korona volt, most 6 és 8 koronájával lesznek eladva.

x Használja a híres Hajdusági bajuszpedrőt. Egy doboz ötven fillér. Kapható Debrecenben Tóth Béla gyógyszerárában.

x Új szücs műhely. A fővárosban huzamosabb ideig működött szakképzett munkavezető által Rózsa Lajos szücs műhelyt rendezett be hol mind a szakmába vágó munkák gyorsan és kifogástalanul készülnek.

Régi faconu szörme gallérok divatos boákká alakíthatók.

Divatból kiment bundákra új felsőkelmek valamint bőrbélések kaphatók.

x Kaiser Salamon Debrecen, Hatvan-utca 2. szám. Részetfizetésre minden áremelés nélkül, évi lakással bíró hitelképes családoknak, uri, női divatárak, fehérneműek, férfi, fiu és leány ruhák, tükör és képek raktára.

* Olvasóink figyelmébe ajánljuk, hogy szinehagyott avagy elpiszkolódott ruháikat olcsó árak mellett Konez Józsefnél festessék és tisztítsassák. Főüzlet Batthányi u. 2. sz. a. Műhely Vár u. 7. sz. zenede során.

Ma este az Arany Bika kávéházban Rác Károly zenekara játszik.

A válság.

Magyarországnak egy hónap óta van felelős minisztériuma, de azért tagadhatatlan, hogy az egy év óta dúló politikai válság ma súlyosabb, mint valaha volt.

A béke reménye ismét elszállt, az obstrukció lehetlenné teszi a parlament alkotmányos működését.

Budapestről jó forrásból azt a híradást kaptuk, hogy Tisza miniszterelnök még ezen a héten döntő lépésre határozta el magát. Bármilyen eszközzel.

de megtöri az ellenállást és megsza-
vattatja az ujoncjavaslatot.

Egyéb, a válságra vonatkozó híreink
a következők:

Uj pártalakulási hírek.

A képviselőház mai ülésén szava-
zás közben a folyosón híre terjedt, hogy
Kossuth Ferenc új pártalakulási tervvel
foglalkozik. Valami mérsékeltabb ellen-
zéki pártot óhajt megteremteni. A párt-
alakulási terv még kezdetleges stádium-
ban van, de még a mai nap folyamán,
tanácskozást terveznek a dologban.

Tanácskozások.

A második névszerinti szavazás köz-
ben a Kossuth-párt békefrakciójának hí-
vei, számszerint vagy huszan, köztük
Thaly Kálmán, Tóth János, Polónyi
Géza, a jegyzői szobába vonultak és ott
megkezdtek a tanácskozásokat az új
pártalakítás kérdéséről. Hír szerint ki
szándékoznak lépni a függetlenségi kör-
ből és új, mérsékeltabb pártkört óhajta-
nak alakítani.

A néppárt is értekezletet tartott ma
a Házban. Elhatározta, hogy megmarad
eddigi határozatánál, vagyis az obstruk-
ciót nyílt kérdésnek hagyja.

Apponyi is tanácskozott hűveivel a
házban. Szó volt róla, hogy Apponyi föl
is szólal az ülés folyamán, de szándéka
ugy látszik megváltozott.

Kilépés a szabadelvűpártból.

Jagics József mobácsi ügyvéd, volt
országos képviselő ma levelet intézett
Podmaniczky Frigyes báró pártelnökhöz,
jelentve, hogy kilép a szabadelvűpártból.

A Kossuth-párt értekezlete.

A Kossuth-párt képviselőházi érte-
kezletén megjelent Thaly Kálmán és ki-
jelentette, hogy ha a párt ketté szakad,
lemond mandátumáról vagy teljesen félre
áll. Legyen a küzdelem nyílt kérdés,
mint eddig volt. A harcolók többségben
vannak, még sem kívánják a békepár-
tiak csatlakozását az ő nézetükhöz. Te-
kintettel a vidéken levő párttagokra el-
határozták, hogy a függetlenségi párt
döntő értekezletét pénteken este 8 óra-
kor tartják meg.

Kilépések — belépések.

Tiz erdélyrészi képviselő levelet
intézett báró Podmaniczky elnökhöz, je-
lentve, hogy belépnek a szabadelvű-
pártba.

EGYLET.

Felhívás. A Bickur Cholim debre-
ceni betegsegélyző-egylet választmányá-
nak az alapszabályok 35 §-a értelmében
jogában áll: évenként egyszer 30 napi
időtartamra a bekebelezési díj elengedése
melletti belépést engedélyezni. Ezen jo-
gával élve a választmány alkalmat akar-
ván nyújtani mindazoknak, kiket neme-
sen érző szívük könyörületeség gyakor-
lásra indít, hogy jótékony célú, ember-
baráti, betegeket segélyező és szenvedő-
ket támogató egyletünkbe, minden díja-
zás nélkül beléphessenek, ezennel köz-
hírré teszi, hogy az ingyenes felvételt
1903 december hó 1-től 1904. január hó
1-ig fogja eszközölni és felhívja a be-
lépni szándékozókat, hogy belépési aján-
lataikat meghatározott idő alatt az egylet
elnökéhez beadni sziveskedjenek.

SZÍNHÁZ.

Műsor.

Dec. 3. csütörtök: A dalegylet hangversenye.
Dec. 4. péntek: Pesti nők, daljáték. A.
Dec. 5. szombat: Pesti nők, daljáték. B.
Dec. 6. vasárnap: délután Szulamit, zsidó daljáték
este Simonyi öbester, vigjáték. Előszőr

— (Pesti nők) Lehár gyönyörű ze-
néjü daljátéka tegnap került színre má-
sodszor és az énekes személyzet ismét
nagy tetszést aratott.

— (Delila) A Nemzeti színház el-
fogadta előadásra Barabás János Delila
című bibliai tárgyú színművét, melynek
költői értékéről Somló Sándor igazgató
a szerzőhöz intézett levelében nagy el-
ragadtatással nyilatkozik. A Delila szer-
zője ismert debreceni tisztviselő, a ki
Barabás írói nevet vett fel. Az új szin-
művet a Nemzeti Színház a jövő évben
mutatja be.

TAVIRATOR.

Állami bőség Romániában.

Bukarest, dec. 2. Az állami bevéte-
lek 1903—904-iki pénzügyi év első hét
hónapjában a költségvetési előiránnyal
szemben 11 és fél millió frank fölösleget
mutattak.

Bérharc Bordeauxban.

Bordeaux, dec. 2. Ma 2000 sztrájkoló
és a rendőrség valamint a csendőrség
között újból összeütközés fordult elő. A
tömeg a rendőrséget és csendőrséget követ-
dobálta meg. Több sebesülés történt.

A Nobel díj.

Stockholm, dec. 2. Egy az irodalmi
körökben mindinkább terjedő hír szerint
az irodalmi Nobel-díjat megosszák Ibsen
Eernik és Björnstjerne Bjornson között.
Ezen körülménynek tudható be, hogy
Björnson a jövő hetet veje, Ibsen Sigurd
államminiszter vendégeként Stockholmban
fogja tölteni, Björnson a Nobel-díjat
e hó 10-én személyesen veszi át, míg
Ibsen díját fia, Sigurd fogja átvenni.

Gabona tözsde.

Budapest, dec. 2. Buzakinálát mér-
sékelt, vételkedv tartózkodó. Nyugodt
irányzat mellett 20 ezer métermázsza ke-
rült forgalomba változatlan áron. Egyéb
gabonanemek változatlanok. Idő kódos.

Buza áprilisra	7.69—70
Rozs „	6.60—61
Zab „	5.48—49
Tengeri „	5.16—17
Repece augusztusra	11.75—85

Regénycsarnok.

A tejtetevér.

Negyedik rész.

(Folytatás)

Anyja haldoklásának gyászos jele-
nete újra felevenedett előtte és hallani
vélte a drága halott utolsó szavait:

— Fiam, végem van, meghalok...
Szíve elszorult, zokogás fojtogatta
a torkát és ajkai fájdalmasan reszkettek.
A halott árnyéka fakasztotta fel megké-
-

gesedett szívéből a könyvek rég kiapadt
forrását.

Fel is tette magában, hogy első utja
az anyja sírjához lesz. Először is bement
a nagyapjához, de mivel látta, hogy szun-
dikál, kiment. Zabethtól megtudta, hogy
az öreg állapota még mindig egyforma,
hogy az ő jelenléte nem mulhatatlanul
szükséges. Gyorsan megregelizett hát és
kiment a mezőkre. Visszaemlékezett arra
az ösvényre, a mely a temetőbe vezetett,
a nélkül, hogy a faluba be kellene for-
dulnia. Hosszu kerülőuton el is jutott
arra a dombra, melynek tetejéről az or-
gonabokrok között szerteszórt kereszttek
fehérlettek az alacsony temetőfalak mö-
gött. Ezek a kereszttek többnyire igen
egyszerű fehérre festett fából vagy pléb-
ből készültek, csak az egyik bokroktól
szegélyezett szögletben, a hol a rózsafák
nyíló bimbói belevegyültek a thuják ko-
moly zöldjébe, a sarkövek hosszú sora
jelezte a Louéssart-családnak fentartott
helyet.

Savinien befordult ez elkerített so-
rok közé, a melyeket sűrű bokorsóvénnyel
választott el a plebejusok sírhatjaitól és
végighaladt a sírok egész sorain, míg
odajutott az agyja sírja fölött emelkedő
oszlophoz.

A mint odaért, mélyen meglepve
megilletődve állott meg előtte, mert édes
anyja sírja, melynek elhanyagolása miatt
olyan nagy lelkifurdalásokat érzett és
a melyről azt hitte, hogy teljesen elha-
gyatott, szeretetteljesen ápolt virágokert-
hez hasonlított. Jázmin és lánccokrok
zöldelő ág-bogai közt állt a gránit-osz-
lop, előtte pedig törpe rózsafák keretében
gyönyörű nefelejtsek és árvácskák tarka
szőnyege terült el, míg a sírkő talapza-
tán egyszerű eszerpívázában trissen sze-
dett gyöngyvirágbokréta illatazott.

E tavaszi virulásba borult hantok
láttára, melyek mindennapi gyöngéd ápo-
lásról tanuskodtak. Savinien szemét el-
futotta a könny. Önkénytelen térdre bo-
rulva azon tanódott, kinek a baráti keze
teljesíti azt a kötelességet, a melyre ő
sohase gondolt. Germain nem tette, hisz
őt teljesen lefoglalta fiatal felesége, sem
pedig ágyban fekvő nagyapja, még ke-
vésbé Bonnay nagyapa, a ki mióta öz-
vegysorra jutott összeállt a szakácsné-
jával.

(Folyt. köv.)

1616.—1903. szám

Árverési hirdetmény.

A debreceni kir. törvényszék mint
csődbíróság 3212—1903. P. számú vég-
zése folytán közhíré tétetik miszerint v. b.
Vizvári Ignác csődtömegéhez leltározott
632 korona 52 fillért tevő aktív köve-
telés a csődválasztmány határozata
alapján, 1903. évi december hó 11-én
délután 11 órakor kezdetét veendő és
a debreceni kir. törvényszék árverési ter-
mében megtartandó nyilvános árverésen
el fog adatni.

Megjegyeztetik, hogy a csődtömeg
a követelések fenállásáért és behajtha-
tóságáért felelőséget nem vállal, és hogy
a követelések jegyzése. Dr. Ujlaky
Hugó ügyvéd csődtömeg gondnoknál
megtekinthetők.

Debrecen 1903 évi november hó 29.

Török Péter.
bírói kiküldött

Polgári Takarékos és Segélyszövetkezet

Piac-utca 83.
Gerébi ház.

1904. január 1-én

kezdődő VIII. évtársulatára, kölcsönök kedvező visszafizetési feltételek és jutányos kamatláb mellett, már most is folyosít. — Kérvények gyorsan intézettek el.

Az igazgatóság.

Fényes jövedelemre tehetnek szert urak,

ők könyvtudással foglalkozni óhajtanak. — Ajánlatok „KAZINCZY” Könyvkereskedő Részvénytársasághoz Debrecen, József-Király-Herceg utca 8. sz. alá intézendők.

A Hajdumegyei Népbank mint Szövetkezet.

1904. január hónap 1-én nyitja meg, alapszabályai értelmében és korlátolt felelősség mellett

első évtársulatát.

A szövetkezeti eszme fokozatos fejlődése hívta életbe a takarékoság fejlesztésére és tagjainak olcsó kölcsönök adására alakult eme szövetkezetet.

Egy-egy évtársulat öt évre alakul, melynek leteltével a befizetett összeg, valamint az arra eső haszoneredmény visszafizetnek.

Hetenkénti törzsbetét 50 fill. (25 kr.) Jegyezhetni bármennyi törzsbetétet, mely hetenként pontosan befizetendő.

Belépéskor minden törzsbetét után 50 fillér (25 krajcár) beiratási díj fizetendő.

Kölcsönök az évtársulatok tartamára vagy bekebelezés mellett tíz évi tartamra adhatók.

Kölcsön kamatok a fizetés megkönnyítése céljából hetenként törlesztendők.

Előjegyzések a belépésre már most eszközölhetők Kacz Lajos borkereskedőnél, Fötér a Hungária kávéház mellett és Varga Lajos butorkereskedőnél Fötér, dr. Ujfalussy-házban. A betéti könyvecskék váltása **f. évi december hó 20-tól** eszközölhető a szövetkezet hivatalos helyiségében Fötér, 26. sz. a. a fő-törzsde épület udvari kereszt-épületében.

Debrecen, 1903. december havában.

A Hajdumegyei Népbank mint Szövetkezet igazg. nevében:

Dr. Bruckner E.,
elnök.

Dr. Révy Nándor,
jegyző.

Aláírási felhívás

A „Polgári Takarékos- és Segélyszövetkezet” VIII. évtársulatába való belépésre.

A tagok korlátolt felelőssége mellett alakult

„Polgári Takarékos és Segélyszövetkezet Debrecenben”

1904. évi január hó 1-én, működésének és fennállásának VII-ik évét tölti be s a már 1903. év október hó 10-én megalakult VIII-ik évtársulat működését megkezdette.

Az elmúlt 7 év eredményei legjobban igazolják, hogy ezen szövetkezet gazdasági köz-szükséglet pótol **2700 tag 60,000 törzsbetéttel 900,000 korona betét tőkét** gyűjtött össze Szövetkezetünk tagjai eddig

== 6 %-os kamatot ==

kaptak haszonrészül betétjük után és e haszonrész állandósítása kétségtelenül várható a jövőben is **Szövetkezetünk működésének eredményét legvilágosabban az 1902-ik mérleg igazolja 40,740 korona tiszta jövedelmével**, valamint élénk bizonyítéka a fejlődésnek, hogy tagjainak **hiteligenyit állandóan 1 millió korona körüli összegű kölcsönrel** elégíti s

Bizalommal hívjuk fel Debrecen város és vidéke közönségét a

== VIII-ik évtársulatba való minél tömegesebb belépésre. ==

A „Polgári Takarékos- és Segélyszövetkezet Debrecenben”

évtársulatának vagyonát a tagok hetenként fizetendő törzsbetétei képezik.

Egy törzsbetét (10 Kr.) 20 fillér, mely az igazgatóság által megszabott időben fizetendő be a szövetkezet pánztárába. A 4 év elteltével az évtársulat vagyon a tiszta jövedelemmel együtt a tagok között törzsbetétek arányában feloszlatik.

A szövetkezet tagjait 6 %-os kamatláb mellett hitelnyújtással segítyezi s a kihitelezet, összegek 4 év tartama alatt a heti befizetések által törleszthetők, sőt megakarván könnyíteni az olcsó jelzálogos kölcsönök igénybevételét és visszafizetését, tagjainak 8 év alatt törleszthető jelzálogos kölcsönököt nyújt.

Kölcsönök nyújtanak a befizetett összegek 1/3-od részéig bárkinek, továbbá jelzálogi biztosíték, személyi kezesség, értékpapírok vagy ezüst-és aranyemű kézzizálogok ellenében. Az igazgatóság határozata értelmében a már megalakult VIII-ik évtársulat újonnan belépő tagjai már most 1904. január 1-seje előtt is igényt tarthatnak betétjeik nagyságához képest megszavazhatók kölcsönökre, a nélkül, hogy a f. év elmúlt heteinek betétei ebből levonásba hozatnának vagy a felek mulasztási illetékekkel terheltetnének. A „Polgári Takarékos- és Segélyszövetkezet Debrecenben, a vidéki tagok heti befizetéseit megkönnyíti az által hogy a pénz bérmentes beküldését postatakarékpénztári chekek útján teszi lehetővé. A VIII. évtársulatba való felvétel iránt jelentkezések és aláírások a szövetkezet hivatalos helyiségében Piac-utca 83. szám. Geréby-ház) teljesíthetők. — Kelt Debrecenben, 1903 évi október hó.

Polgári Takarékos- és Segélyszövetkezet Debrecenben

Rásó Gyula,

kir. tanácsos, alispán, a szövetkezet elnöke.

Weszprémy Zoltán,
alelnök.

Dr Freund Jenő,
igazg. jegyző, jogtanácsos.

Katz Jakab,
alelnök.

Eredeti töltésű Angol rumok.

Van szerencsénk tudatni, hogy

az őszi és téli idényre

az összes csemege áruink megérkeztek, u. m.:

Déli gyümölcsök, páczolt kocsonyázott és olajba rakothalak, hideg felvágott különlegességek, prágai sonka, bécsi virsli, bel- és külföldi sajtok, uradalmi teavaj, orosz és karaván teák, tea sütemények stb., melyeket kiváló minőségű **kávé és fűszer** félékkel együtt a legolcsóbb napi árakon ajánlunk.

Tisztelettel

Geréby Fülöp Utódai.

Kitünő asztali és peccenyeborok, pezsgők.

Franciza és magyar Cognakok.

Kül- és belföldi Likörök.

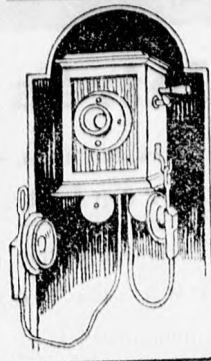
Ujdonságok.

Kardos László

üzletében
Kossuth utca 9. sz.

Pokrócok minden faja.
Szőnyegek minden faja.
Butorszövetek nagyválasztékban
Linoleumok minden faja.
Szövet függönyök minden faja.
Csipke függönyök minden faja.
Agyterítők minden faja.
Asztalterítők minden faja.
Flaneltakarók és utazópokrócok minden faja.
Bőrvésznak és padlóparketek minden faja.

Szakzszerű munka, mégis a legolcsóbb!

Telefon szám 168.

Villamos házi csengők, teles fonok, villámhárítók, betörés elleni vészjelzők és egyéb berendezések, javítások vagy bármilyen komplikált mechanikai, physikai és elektrotechnikai szerkezetű eszközöket kizárólag

Földváry L.

debr. első elektro-mechanikus készítő legtartósabban
Kossuth-utca 1. sz., az udvarban.

Kivánatra számtalan előismerő levéllel szolgálhatok, mely üzletem szoliditását tanuskodik új berendezéseknél másfél évi, javításoknál fél évi jótállás, villamos felszerelések és villamos zseblámpák gyári raktára.

Donogán és Somossy

Kunz József és Társa utódai
Debrecen, kistemplombazár.

Ujjonnan átalakított divataruház.

Nagy Karácsonyi vásár.

Leszállított árak.

Szövetek, o o o barkendek,
flanelok, o Mosó bársonyok.

O l c s ó s z a b o t t á r a k .

Mentze Henrik

ujdonságok áruháza
Piac és Szt.-Anna-u. sarkán

A legolcsóbb és legjobb beszerzési forrás

Karácsonyi- és ujévi ajándékok

beszerzésére. Gyermejjátékoknak és a műiparnak legutolsó célszerű ujdonságai itt vannak felhalmozva, melyek a legolcsóbb szabott árak mellett állanak a n. é. vevőközönség rendelkezésére.

Játékok : valódi francia babák, babaágyak, szobák, konyhák, konyha felszerelési edények, lovak, puskák, kardok, trombiták, különféle hangszerek és automatikus alakok, katonák, vasutak, laterna-magikák, mindenféle Fröbel és társasjátékok, Ping-Pang

Háztartási cikkek : vaj- és fagyaltgépek, francia kávédaráló, konyhakések, tálcák és aufsatzok, cukortartók, cognac-készletek, konyhamérlegek, gyors- és teafőzők.

Eredeti orosz- és chinai teák főraktára.

Műiparárak : pénz, szivar és cigarette-tárcák, kézibőrtartók, falidiszek és etagerek, fénykép keretek, tükrök, fésűk, kefék, illatszerek és mindenféle toilett cikkek.

P o n t o s é s s z o l i d k i s z o l g á l á s .

Több rendbeli érmeikkel kitüntetve!

Alapítottatott 1875. évben.

Egyedüli butorgyár Debrecenben.

SCHVARGZ VILMOŠ

cs. és kir. udvari butorgyáros
és a legjobb szabadalmazott asztalok gyártója.

Üzlethelyiség: Piac-u. 71.

Gyartelep: Szálka-u. 5.

Teljes lakberendezések állandó kiállításon. — Egyszerű, de kitűnő minőségű, saját készítményű butorok, a legfényesebb kivitelig, legolcsóbb áron.

Költségvetések, rajzok, mintákkal készséggel, díjmentesen szolgálunk.

Csillogó és ragyogó karácsonyi díszek.

Csillogó és ragyogó karácsonyi díszek.

Nagy árleszállítás a Karácsonyi vásár alkalmával.

Értesítjük a hölgyvilágot, hogy a karácsonyi vásár kezdetét vette nálunk és ez alkalommal a raktáron levő árakat tetemesen leszállítottuk. Felkérjük tehát mélyen t. vevőinket, hogy bevásárlásaikat lehetőleg a délelőtti folyamán kegyeskedjen eszközölni, mivel délután a tömeges vásárlásnál talán nem tudnánk azt a kényelmet biztosítani t. vevőinknek.

Eladásra kerülnek a következő cikkek:

140 cm. bojhos cybelin, métere 68 kr.

140 cm. angol cybelin, métere 90 kr.-tól 115-ig.

Selyem luizinonok métere 90 kr.

Maradék selymek blouzokra, egy bluzra való 120—3 frtig.

Egyes cybeline ruhák (angol) 3 frttól 5 frtig.

Mosó bársonyok, remek szinek, métere 65 kr.-tól.

Remek francia flanelok métere 90 kr.-tól.

80 cm. tenisz flanelok és bacheteg 20 kr.-tól feljebb.

Külön felhívjuk figyelmüket (boák) szörme gallérjainkra 1 frttól feljebb. Fűzők és sálak a legolcsóbbtól a legfinomabb kivitelig.

LOVASS és LADÁNYI,
Piac-utca 7. sz., a Bika mellett.

Debrecen, nyomtatott László József könyvnyomdájában.